

آزمون آزمایشی ۲۵ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه یازدهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۴

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

➡ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➡➡ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

➡ کارنامه‌های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۴ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می‌گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می‌توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

کارشناسان

طراحان

سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد

سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرمد

مسئول درس: علی افضل زاده
دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری

حسابان و ریاضی ۱

گروه ریاضی
مدرسین: سید شاکری

علی صادقی • مانی خدابنده

فرهاد فرزانی • سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: هادی کاظم نژاد

هندسه

حسین خواجهوند • مانی خدابنده

امیدرضا پورحسینی

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: فرهاد فرزانی

آمار و احتمال

پوپک مقدم

محمد خانگلدی

مسئول درس: ایمان اردستانی
دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی

ریاضی تجربی

امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده

علیرضا صحرایی • عباس مالکی

مسئول درس: حسین افسری
دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

ریاضی و آمار

کارشناسان

طراحان

علی جوهری • میلاد حاتمی • نرگس حسینی

منصوره رئیس دانا • سعید خورشیدی نسب • جواد ابادرلو • رضا بهنامی

مسئول درس: بتول خواجه پور

زیست شناسی

گروه علوم
مدرسین: محمد حسین کشانی

مریم گلی حسن لو

یوسف صباغی • محسن داودی

مسئول درس: منصور داوودندی
دستیار: ساناز دریکوندی

فیزیک

محمد احمدی

محمدعلی توسلی فر • یاسر راش • محمد احمدی • بابک اسفندی

مسئول درس: سید حامد میرقادری
دستیار: حسین سعادت

شیمی

فرزانه صاعدی • حسن علیمحمدی • روزبه اسحاقیان

فرزانه رجایی • حسن علیمحمدی • عباس روزبهانی

مسئول درس: شکیبا کریمی

زمین شناسی

کارشناسان

طراحان

محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی

مینا پزنگ • هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • محمدرضا پیرو • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی

مسئول درس: محمدرضا پیرو
دستیار: سپهر سالارکیا

علوم و فنون ادبی

مهتاب شیرازی • هستی ناصح

الهام میرزایی • علیرضا مختاری • آزاده میرزایی • مبینا تاجیک

مسئول درس: الهام رضایی
دستیار: فاطمه صفری

جامعه شناسی

علی شکری • فاطمه یاری

نگین تربیتی • حسین سعادت بهشتی • مهدی پارچه باف دولتی

مسئول درس: سیده ضحی سکاکی
دستیار: ثنا کاشیان

روان شناسی

فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان

سید محسن ماهینی • ولی برجی • حمیدرضا قائد امینی • آریا ذوقی • جواهر فرحات • امینه کارآمد

مسئولین درس: پویا رضاداد • محمدحسین حقیقت

زبان عربی

گروه انسانی
مدرسین: اکبر آخوندی

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

مهسا اصغری • سیده ساره زاهدی • فاطمه نیتی

مسئول درس: سیده ساره زاهدی

تاریخ

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

سیده ساره زاهدی • الهه ریاحی نسب • محسن سلیمانی

مسئول درس: الناز گنج کار
دستیار: الهه ریاحی نسب

جغرافیا

ابوالفضل میرمحمدی • سپهر علی پور • امیررضا علیزاده

محمدحسین خدام • فاطمه شریف زاده • محسن انصاری

مسئول درس: سعید رحیمیان
دستیاران: محمدحسین خدام - فرزان مختاری نژاد

فلسفه و منطق

کوثر رعدی

میترا چینی ساز • مینا پزنگ • محمدرضا مبارکی • آرش بدری • علی محسنی

مسئول درس: امیر محمدبیگی
دستیار: محمدرضا مبارکی

اقتصاد

ریاضی

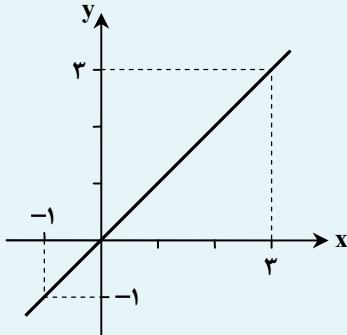

۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس های ۱، ۲ و ۳)

- تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند. از لحاظ هندسی نمودار این تابع نیمساز ناحیه اول و سوم است:

$$\begin{cases} D_f = \mathbb{R} \\ R_f = \mathbb{R} \\ D_f = R_f \end{cases}$$

- عمل تقسیم روی دو تابع به صورت زیر تعریف می شود:

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} \quad ; \quad D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

- تابع زیر را «تابع علامت» یا تابع $y = \text{sign}(x)$ می نامند:

- نمودار تابع ثابت $f(x) = c$ ، خطی است افقی و موازی محور xها که محور عرضها را در نقطه $(0, c)$ قطع می کند.

با توجه به نکات، هر یک از گزینه ها را بررسی می کنیم:

گزینه ۱: نادرست؛ هر تابعی که دامنه و برد آن با هم برابر باشد، لزوماً تابع همانی نیست. مانند تابع: $f = \{(1, 2), (2, 1)\}$

گزینه ۲: نادرست؛ با توجه به نکته ۲، دامنه تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ ، همواره برابر با $D_f \cap D_g$ نیست.

گزینه ۳: نادرست؛ تابع علامت، یک تابع پلکانی است که برد آن فقط شامل ۳ عضو است.

گزینه ۴: طبق نکته ۴، درست است. زیرا نمودار تابع ثابت، خط افقی به موازات محور xهاست که شیب آن، برابر با صفر می باشد. بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

- گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ ، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که مقدم گزاره؛ یعنی p درست بوده ولی تسالی گزاره، یعنی q دارای ارزش نادرست باشد. بنابراین در بقیه موارد ارزش « $p \Rightarrow q$ » درست است.

برای آنکه ارزش گزاره $p \Rightarrow q$ ، نادرست باشد، باید گزاره $\sim p$ ، درست و گزاره q ، نادرست باشد. پس ارزش هر دو گزاره p و q ، باید

نادرست باشد. حال با توجه به اینکه، «۵۱ عددی اول نیست»، و « $\frac{2}{3}$ از $\frac{3}{4}$ کوچک تر است»، بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

- گزاره عطفی $p \wedge q$ ، فقط زمانی دارای ارزش درست است که ارزش هر دو گزاره p و q درست باشد، در غیر این صورت گزاره $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست است.
- گزاره فصلی $p \vee q$ ، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزاره p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزاره $p \vee q$ دارای ارزش درست است.
- گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ ، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که مقدم گزاره: یعنی p درست بوده ولی تالی گزاره، یعنی q دارای ارزش نادرست باشد. بنابراین در بقیه موارد ارزش $p \Rightarrow q$ درست است.
- اگر دو گزاره p و q هم‌ارزش باشند (هر دو درست یا هر دو نادرست)؛ در این صورت ارزش گزاره دوشروطی $p \Leftrightarrow q$ درست است و در غیر این صورت اگر گزاره‌های p و q هم‌ارزش نباشند (یکی درست و یکی نادرست)؛ در این صورت ارزش گزاره دوشروطی $p \Leftrightarrow q$ نادرست است.

- اگر گزاره $(q \Rightarrow r) \Rightarrow (\sim p \wedge q)$ نادرست باشد، باید گزاره $\sim p \wedge q$ درست و گزاره $q \Rightarrow r$ نادرست باشد. از درستی گزاره $\sim p \wedge q$ نتیجه می‌شود که باید گزاره p نادرست و گزاره q درست باشد. با توجه به درستی گزاره q ، برای آنکه گزاره شرطی $q \Rightarrow r$ نادرست باشد، طبق نکته ۳، باید گزاره r نادرست باشد. حال با توجه به ارزش گزاره‌های $p \equiv F$ ، $q \equiv T$ و $r \equiv F$ ، ارزش هر یک از گزاره‌ها را بررسی می‌کنیم:
- نکته ۴) $(p \Leftrightarrow r) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T$ نکته ۲) $(p \Leftrightarrow r) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T$
- نکته ۱) $(\sim r \wedge \sim q) \equiv (T \wedge F) \equiv F$ نکته ۳) $(q \Rightarrow p) \equiv (T \Rightarrow F) \equiv F$
- بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

۴- پاسخ: گزینه ۳

- برخی از قوانین مربوط به منطق گزاره‌ها، عبارت‌اند از:

$$\text{خاصیت جابه‌جایی: } \begin{cases} p \wedge q \equiv q \wedge p \\ p \vee q \equiv q \vee p \end{cases}$$

$$\text{خاصیت پخشگی: } \begin{cases} p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r) \\ p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r) \end{cases}$$

- گزاره $(p \vee \sim p)$ را همیشه درست و گزاره $(p \wedge \sim p)$ را همیشه نادرست می‌نامیم:

$$\begin{cases} (p \vee \sim p) \equiv T \\ (p \wedge \sim p) \equiv F \end{cases}$$

- گزاره فصلی $p \vee q$ ، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزاره p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزاره $p \vee q$ دارای ارزش درست است.
- گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ ، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که مقدم گزاره: یعنی p درست بوده ولی تالی گزاره، یعنی q دارای ارزش نادرست باشد. بنابراین در بقیه موارد ارزش $p \Rightarrow q$ درست است.

با توجه به موارد، گزاره فرض سؤال را تا حد امکان ساده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} [(p \vee \sim q) \wedge (q \vee p)] &\Rightarrow \sim p \xrightarrow{\text{نکته ۱}} [(p \vee \sim q) \wedge (p \vee q)] \Rightarrow \sim p \xrightarrow{\text{نکته ۱}} [p \vee (\sim q \wedge q)] \Rightarrow \sim p \\ &\xrightarrow{\text{نکته ۲}} (p \vee F) \Rightarrow \sim p \xrightarrow{\text{نکته ۲}} (p \Rightarrow \sim p) \end{aligned}$$

با رسم جدول، ارزش گزاره $p \Rightarrow \sim p$ را مشخص می‌کنیم:

p	$\sim p$	$p \Rightarrow \sim p$
د	ن	ن
ن	د	د

مشاهده می‌کنیم که ارزش گزاره $p \Rightarrow \sim p$ ، هم‌ارزش با گزاره $\sim p$ است و گزینه ۳ پاسخ است.

۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۲)

- اگر طرفین یک نامساوی را در عددی منفی ضرب، یا بر عددی منفی تقسیم کنیم، جهت نامساوی تغییر می‌کند.

ایراد این استدلال، در گام چهارم است، زیرا طبق نکته، طرفین نامساوی را در عدد $-\frac{2}{3}$ ضرب کرده‌ایم و باید جهت علامت نامساوی عوض شود. بنابراین در گام چهارم باید $x > 0$ باشد و گزینه ۳ پاسخ است.

۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۲)

- مجذور هر عدد حقیقی x را به صورت x^2 و جذر آن را به صورت \sqrt{x} ، نمایش می‌دهند.

با توجه به نکته و فرض سؤال، داریم:

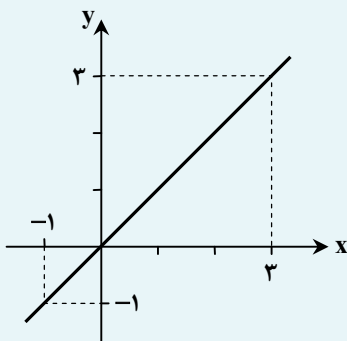
$$\begin{cases} (b-a)^2 \text{ یا } (a-b)^2 : \text{مجذور تفاضل دو عدد } a \text{ و } b \\ \sqrt{a} + \sqrt{b} : \text{مجموع جذر دو عدد } a \text{ و } b \end{cases} \Rightarrow \text{عبارت فرض سؤال: } (b-a)^2 < \frac{1}{4}(\sqrt{a} + \sqrt{b})$$

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۱)

- تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می‌نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند. از لحاظ هندسی نمودار این تابع نیمساز ناحیه اول و سوم است:

$$\begin{cases} D_f = \mathbb{R} \\ R_f = \mathbb{R} \\ D_f = R_f \end{cases}$$

چون تابع f همانی است، پس باید ضابطه آن به صورت $f(x) = x$ باشد، پس داریم:

$$f(x) = \frac{ax^3 - bx}{cx^2 - 2} = x \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} ax^3 - bx = cx^2 - 2x$$

برای آنکه تساوی بالا به‌ازای همه مقادیر x برقرار باشد، باید $a = c$ و $-b = -2$ باشد، که در نتیجه $b = 2$ است. حال حاصل عبارت خواسته‌شده در فرض سؤال را به‌دست می‌آوریم:

$$f(a+b-c) = f(a+2-a) = f(2) = 2$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس‌های ۱، ۲ و ۳)

۸- پاسخ: گزینه ۴

- تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن، مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، «تابع ثابت» می‌نامند. در تابع ثابت، برد تابع تنها شامل یک عضو است.
 - تابعی را که به هر عدد صحیح k ، خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، «تابع جزء صحیح» می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (جزء صحیح x) معرفی می‌کنند.
 - عمل ضرب روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:
 $(f \times g)(x) = f(x) \times g(x)$; $D_{f \times g} = D_f \cap D_g$

با توجه به نکات و فرض سؤال، اگر ضابطه تابع ثابت را به صورت $f(x) = c$ در نظر بگیریم، داریم:

$$\frac{3g(-\frac{1}{3}) + f(\sqrt{5})}{2f(1/2) - 4g(\sqrt{2})} = g(\frac{12}{5}) \Rightarrow \frac{3 \times [-\frac{1}{2}] + c}{2c - 4 \times [\sqrt{2}]} = [\frac{12}{5}] \Rightarrow \frac{3 \times (-1) + c}{2c - 4 \times (1)} = 2 \Rightarrow \frac{-3 + c}{2c - 4} = 2$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} -3 + c = 4c - 8 \Rightarrow 3c = 5 \Rightarrow c = \frac{5}{3}$$

بنابراین ضابطه تابع ثابت، به صورت $f(x) = \frac{5}{3}$ است و حاصل عبارت خواسته شده در فرض سؤال، برابر است با:

$$(f \times g)(-\frac{7}{3}) = f(-\frac{7}{3}) \times g(-\frac{7}{3}) = \frac{5}{3} \times [-\frac{7}{3}] = \frac{5}{3} \times (-3) = -5$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

۹- پاسخ: گزینه ۴

- تابع زیر را «تابع علامت» یا تابع $y = \text{sign}(x)$ می‌نامند:

- (اتحاد جمله مشترک):

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

از آنجا که در تابع علامت، اگر ورودی تابع (دامنه)، برابر با صفر باشد، آنگاه خروجی تابع (برد) نیز، برابر با صفر است. پس داریم:

$$a^2 - 6a + 8 = 0 \Rightarrow (a-2)(a-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ a = 4 \end{cases}$$

حال هر یک از مقادیر به دست آمده برای a را در مختصات نقاط، جایگذاری می‌کنیم:

$$\begin{cases} a = 2 : (-1, 1), (-3, -1), (0, 0) * \\ a = 4 : (1, 1), (-1, -1), (0, 0) \checkmark \end{cases}$$

مشاهده می‌کنیم که $a = 2$ غیرقابل قبول است، زیرا طبق تعریف تابع علامت، اگر ورودی تابع (دامنه)، عددی منفی باشد، باید خروجی تابع (برد)، برابر با -1 باشد؛ بنابراین زوج مرتب $(-1, 1)$ ، نادرست است. بنابراین $a = 4$ بوده و گزینه ۴ پاسخ است.

۱۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

خوبه اینو بدونی

- توابع چندضابطه‌ای که در آن‌ها هر ضابطه تابع برابر با عددی ثابت باشد را «توابع پلکانی» می‌نامند.

جوابش اینه

چون تابع f ، پلکانی است، پس هر کدام از ضابطه‌ها باید عدد ثابت باشند و متغیر x نداشته باشند. پس ضریب x را در ضابطه اول، برابر با صفر قرار می‌دهیم:

$$2m - 3 = 0 \Rightarrow m = \frac{3}{2}$$

با جایگذاری $m = \frac{3}{2}$ در ضابطه تابع f ، داریم:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{3}{2} & x \geq 1 \\ -\frac{7}{2} & x < 1 \end{cases}$$

اکنون حاصل عبارت خواسته شده در فرض سؤال را محاسبه می‌کنیم:

$$f(2) - f(-2) = \frac{3}{2} - \left(-\frac{7}{2}\right) = \frac{10}{2} = 5$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۱۱- پاسخ: گزینه ۱

خوبه اینو بدونی

- شاخص توده بدنی (BMI)، از تقسیم وزن (کیلوگرم) به مجذور قد (متر) به دست می‌آید:

$$BMI = \frac{W}{L^2}$$

جوابش اینه

اگر وزن اولیه دانش آموز را برابر با W در نظر بگیریم، وزن جدید این دانش آموز، برابر با $W + 12/8$ می‌باشد. حال طبق نکته و فرض سؤال و ثابت بودن قد دانش آموز، داریم:

$$\begin{cases} BMI(1) = \frac{W}{L^2} & \text{نماتوپ اولیه} \\ BMI(2) = \frac{W + 12/8}{L^2} & \text{نماتوپ جدید} \end{cases} \Rightarrow \frac{W + 12/8}{L^2} = \frac{W}{L^2} + 5$$

$$\Rightarrow \frac{W + 12/8}{L^2} = \frac{W + 5L^2}{L^2} \Rightarrow W + 12/8 = W + 5L^2 \Rightarrow 5L^2 = 12/8 \Rightarrow L^2 = \frac{12/8}{5} \Rightarrow L^2 = 2/56 \Rightarrow L = 1/6 \text{ متر}$$

بنابراین قد این دانش آموز، برابر با ۱۶۰ سانتی متر می‌باشد و گزینه ۱ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۱۲- پاسخ: گزینه ۴

خوبه اینو بدونی

- اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب برابر C_A و C_B قدیم، و در سال موردنظر به ترتیب برابر C_A جدید، C_B جدید، و مقادیر مصرفی آن‌ها در سال پایه به ترتیب برابر D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای } A \text{ و } B \text{ در سال پایه} = \frac{D_A \times C_A \text{ جدید} + D_B \times C_B \text{ جدید}}{D_A \times C_A \text{ قدیم} + D_B \times C_B \text{ قدیم}}$$

اگر مقدار مصرف مرغ را برابر با x در نظر بگیریم، مقدار مصرف گوشت، برابر با $2x$ می‌باشد. حال طبق نکته و فرض سؤال، داریم:

$$94 = \frac{(2x \times 190,000) + (x \times 60,000)}{(2x \times 90,000) + (x \times 40,000)} \times 100 = \frac{380,000x + 60,000x}{180,000x + 40,000x} \times 100$$

$$= \frac{440,000x}{220,000x} \times 100 = 200$$

۱۳- پاسخ: گزینه ۱ **▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)**

- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، موردنیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانۀ درآمد ماهانۀ افراد جامعه است.

- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد \bar{x} نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

چون خط فقر، برابر با $9/5$ میلیون تومان است، پس میانگین درآمد این ۱۰ نفر، برابر با $2 \times 9/5 = 19$ میلیون تومان می‌باشد و مجموع درآمد آن‌ها، برابر با $19 \times 10 = 190$ میلیون تومان است. چون با اضافه شدن ۵ نفر، خط فقر ۲ میلیون تومان کاهش یافته، پس خط فقر جدید، برابر با $7/5$ میلیون تومان و میانگین درآمد ۱۵ نفر، برابر با $2 \times 7/5 = 14$ میلیون تومان است. بنابراین مجموع درآمد این ۱۵ نفر، برابر با $15 \times 14 = 210$ میلیون تومان بوده و داریم:

$$190 + (4/5 + 8/5 + 7 + 12 + k) = 225 \Rightarrow \text{مجموع درآمد ۱۵ نفر} = \text{مجموع درآمد ۵ نفر} + \text{مجموع درآمد ۱۰ نفر}$$

$$\Rightarrow 190 + 22 + k = 225 \Rightarrow k = 3 \text{ میلیون تومان}$$

۱۴- پاسخ: گزینه ۲ **▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)**

- در یک جامعه، همه افراد ۱۶ ساله و بالاتر که توانایی کار کردن دارند را «جمعیت فعال» می‌نامند:

$$\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = \text{جمعیت فعال}$$

- نرخ بیکاری در یک جامعه، از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

بیکار، به افراد ۱۶ ساله و بالاتر گفته می‌شود که در جست‌وجوی شغل بوده یا منتظر شروع به کار از تاریخ مشخصی هستند.

اگر جمعیت بیکار را در ابتدا، برابر با x در نظر بگیریم، طبق نکات، داریم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{x}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{1}{6} \Rightarrow \text{جمعیت فعال} = 6x \Rightarrow \text{جمعیت شاغل} = 6x - x = 5x$$

حال طبق فرض سؤال، با افزایش ۹۰۰۰ نفر به جمعیت بیکار (کاهش ۹۰۰۰ نفر از جمعیت شاغل)، تعداد افراد شاغل، ۳۰ درصد کاهش می‌یابد، یعنی تعداد افراد شاغل، برابر با ۷۰ درصد تعداد اولیه می‌باشد:

$$\begin{cases} \text{جمعیت شاغل جدید} = 5x - 9000 \\ \text{جمعیت شاغل جدید} = 5x \times \frac{70}{100} = 3.5x \end{cases} \Rightarrow 5x - 9000 = 3.5x \Rightarrow 1.5x = 9000 \Rightarrow x = \frac{9000}{1.5} = 6000$$

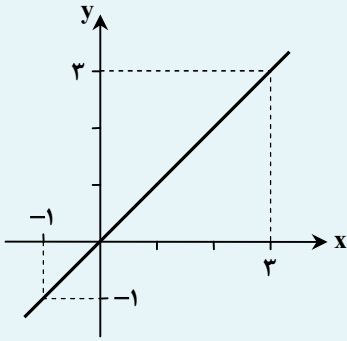
بنابراین جمعیت فعال این شهر، برابر با $6 \times 6000 = 36000$ می‌باشد و گزینه ۲ پاسخ است.

۱۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس های ۱ و ۳)

- تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن، مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، «تابع ثابت» می نامند. در تابع ثابت، برد تابع تنها شامل یک عضو است.
 - تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند. از لحاظ هندسی نمودار این تابع نیمساز ناحیه اول و سوم است:

$$\begin{cases} D_f = \mathbb{R} \\ R_f = \mathbb{R} \\ D_f = R_f \end{cases}$$

- عمل های جمع و تفریق روی دو تابع به صورت زیر تعریف می شوند:

$$(f \pm g)(x) = f(x) \pm g(x) \quad ; \quad D_{f \pm g} = D_f \cap D_g$$

- عمل ضرب روی دو تابع به صورت زیر تعریف می شود:

$$(f \times g)(x) = f(x) \times g(x) \quad ; \quad D_{f \times g} = D_f \cap D_g$$

طبق نکات و فرض سؤال، ضابطه تابع g را به دست می آوریم:

$$(f - g)(x) = -2 \Rightarrow f(x) - g(x) = -2 \xrightarrow{f(x)=x} x - g(x) = -2 \Rightarrow -g(x) = -x - 2 \Rightarrow g(x) = x + 2$$

حال با توجه به ضابطه دو تابع f و g ، داریم:

$$\frac{(f \times g)(x)}{(f + g)(x) + 2} = \frac{f(x) \times g(x)}{f(x) + g(x) + 2} = \frac{x(x+2)}{x+x+2+2} = \frac{x(x+2)}{2x+4} = \frac{x \cancel{(x+2)}}{2 \cancel{(x+2)}} = \frac{x}{2}$$

زبان و ادبیات فارسی

۱۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

در اواخر دوره مغول، بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی یعنی «المستعصم بالله» برچیده شد.

- در دروس حفظی مثل تاریخ، تاریخ ادبیات و... به قیدهای زمان توجه بسیار داشته باشید. در کنکور از این قیدها بسیار استفاده می شود.

۱۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس های ۱ و ۷)

■ در قرن هفتم، به دلیل حمله ویرانگر مغول، دوستداران فرهنگ و اخلاق که اغلب سرخورده و مأیوس شده بودند، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند.

■ در قرن نهم، ادبیات رونقی تازه گرفت، اما این رونق بنیادی نبود و کتاب های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات دوره نیز تقلیدی و فاقد نوآوری بود.

- در قرن دهم، فرهنگ هند همچنان از فرهنگ ایرانی تأثیر می‌پذیرفت و فضلی هند از تألیف کتاب به زبان فارسی استقبال می‌کردند.
- در قرن یازدهم، به دلیل وابسته نبودن شعر به دربار و از بین رفتن طبقهٔ مدیحه‌سرایان درباری، گروه‌های بیشتری مدعی شعر و شاعری شدند.
- در قرن یازدهم، شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش و ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شدند.
- در قرن هشتم، قلمرو بالندگی زبان فارسی عرصهٔ وسیعی یافت، به طوری که از شبه قارهٔ هند تا آسیای صغیر بسیاری به این زبان سخن می‌گفتند.

۱۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

بررسی موارد نادرست:

اخلاق‌الاشراف: عبید زاکانی

رشحات عین‌الحیات: علی‌بن‌حسین واعظ کاشفی

جامع عباسی: شیخ بهایی

تحفة‌الاحرار: جامی

بهارستان: جامی

۱۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

در گزینهٔ ۴، «بیدل» مفهومی فلسفی و عرفانی را در قالب کلامی مبهم و همچنین مضمون مورد نظر خود را در قالب فکری تازه و اعجاب‌انگیز (خوابی که ندیدنی است بیداری ماست) بیان کرده که همگی نشانگر این است که این رباعی در سبک هندی سروده شده است.

گزینهٔ ۱: محتوای مدحی دارد که مربوط به سبک خراسانی است.

گزینهٔ ۲: در توصیف طبیعت و آمدن بهار است که مربوط به سبک خراسانی است. (تتق بستن یعنی پرده کشیدن، درست کردن سراپرده)

گزینهٔ ۳: محتوایی عاشقانه دارد که با توجه به توصیفات، مرتبط به عشق زمینی است که از این حیث مرتبط به سبک خراسانی و از حیث غم‌گرایی، آن را می‌توان مرتبط با سبک عراقی دانست.

۲۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس‌های ۱ و ۷)

الف) «کلیم کاشانی» در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است.

ب) «بیدل دهلوی» را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به‌کار بردن مضامین بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.

ج) «حافظ» با تلفیق عشق و عرفان غزل فارسی را به کمال رسانید.

د) «سلمان ساوجی» در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای فصایدی در سبک عراقی نیز هست.

۲۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

دیباچهٔ کتاب «عبار دانش» و کتاب «محبوب‌القلوب» اثر میرزا برخوردار فراهی هر دو به نثر مصنوع نوشته شده‌اند.

گزینهٔ ۱: کتاب «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» اثر نجم‌رازی، گاه به نثر ساده و گاه به نثر مسجع نوشته شده، اما کتاب «تاریخ جهانگشا» اثر عطاملک جوینی به نثر مصنوع نوشته شده است.

گزینهٔ ۲: کتاب «عباس‌نامه» اثر وحید قزوینی به نثر مصنوع نوشته شده، اما کتاب «جامع‌التواریخ» اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی به نثری پخته و عالمانه نوشته شده است.

گزینهٔ ۴: کتاب «نفحات‌الانس» اثر جامی به شیوهٔ «تذکره‌الاولیا» عطار نوشته شده است. (کتاب «بهارستان» وی به شیوهٔ «گلستان» سعدی نوشته شده است.)

۲۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

در این گزینه هیچ کدام از ویژگی‌های زبانی سبک هندی دیده نمی‌شود.

گزینه ۱: «انبیاء عظام» و «اصفیاء کرام» ← مطابقت صفت و موصوف (هم موصوف هم صفت به صورت جمع آمده‌اند).
گزینه ۲: «گردن پیچیده» ← کاربرد وجه وصفی
گزینه ۴: «جلال صفات کمالش» و «کمال صفات جلالش» ← تتابع اضافات

۲۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۳)

در این بیت صرفاً ترکیب «بیت ابرو» تشبیه دارد. باقی ترکیب‌های اضافی تشبیه محسوب نمی‌شود.

گزینه ۱: دو تشبیه دارد: (۱) ساز هستی (۲) آهنگ عدم
گزینه ۲: دو تشبیه دارد: (۱) باغ دهر (۲) خس آشیانه را مانم: من مانند خس آشیانه‌ام.
گزینه ۳: دو تشبیه دارد: (۱) پرده هستی (۲) معمای توام: من مانند معما برای توام.

۲۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

«تربت» مجاز از قبر است.

این بیت فاقد استعاره مکنیه است. توجه کنید «دو سر شمع» به معنای دو قسمت انتهایی شمع است و استعاره مکنیه محسوب نمی‌شود.

گزینه ۱: تشبیه: این بیت تشبیه مرکب دارد؛ یعنی تصویر مصراع اول به تصویر مصراع دوم تشبیه شده است.
استعاره مکنیه: «روشنایی ایمان» و «فروغ عارض» اضافه استعاری است.
گزینه ۲: کنایه: «از چشم افتادن» کنایه از بی‌اعتبار شدن است.
تشبیه: «آه» به «سرمه از چشم افتاده» تشبیه شده است.
گزینه ۳: تشبیه: «ساحل آرامش» اضافه تشبیهی است.
اضافه استعاری: «موج چشم» اضافه استعاری است. (چشم مانند دریایی است که موج دارد).

۲۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

الف) تشبیه تفضیل: شاعر خود را از ساغر شیشه‌ای که روی سنگ افتاده، شکسته دل تر می‌داند که به نوعی تشبیه تفضیل محسوب می‌شود.
کنایه: «شکسته دل بودن» کنایه از ناراحتی بسیار است. / فاقد اضافه استعاری (رد گزینه ۴)
ب) کنایه: «قلم کشیدن» در اینجا کنایه از «از اعتبار انداختن» است.
تشبیه تفضیل: شاعر ماجرای خود و معشوق خود را از ماجرای خسرو و شیرین پر شور تر می‌داند.
ج) اضافه تشبیهی: «دشت بیخودی»
اضافه استعاری: «شهریان هوش» ← هوش به شهری تشبیه شده که شهروندانی دارد.
د) اضافه استعاری: «انتظار کلک» اضافه استعاری است. کلک (قلم) به انسانی تشبیه شده که انتظار می‌کشد.
«کف شوق» نیز اضافه استعاری است. «شوق» مانند انسانی است که دست دارد.
فاقد اضافه تشبیهی (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۲۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۶)

در این گزینه هیچ مجاز به علاقه شباهت یا همان استعاره مصرحه‌ای به کار نرفته است.

گزینه ۱: «کاشف معدن صبح» استعاره مصرحه و مجاز به علاقه شباهت از «خورشید» است.

گزینه ۲: «شاخه نور» استعاره مصرحه و مجاز به علاقه شباهت از «سیگاری است که رهگذر بر لب» داشت.

گزینه ۴: «سیاه سالخورده» استعاره مصرحه و مجاز به علاقه شباهت از «آسمان شب» است.

«دندان» نیز استعاره مصرحه و مجاز به علاقه شباهت از «ستارگان» است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

الف) «آهوان نظر» اضافه تشبیهی / تشبیه مرجح: شاعر، چشم معشوق را از آفتاب و قوس ابروی یار را از قوس مشتری برتر می‌داند. فاقد استعاره مصرحه و استعاره مکنیه (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

ب) «قدح جنون» اضافه استعاری و استعاره مکنیه (جنون مانند شرابی است که در قدح ریخته شده است.) / «قدح جنون زدن» کنایه از دیوانگی / فاقد اضافه تشبیهی (رد گزینه ۴) («به رکاب چیزی دویدن» کنایه از خدمتگزاری کردن است.)

ج) «خانه» استعاره مصرحه و مجاز به علاقه شباهت از چشم است. / «خانه سفید کردن» کنایه از نابینا شدن / فاقد اضافه استعاری (رد گزینه ۳) / «دیدۀ انتظار» اضافه اقترانی است: (دیده را به نشانه انتظار دام امید کرده‌ایم.)

د) «دستم نداد» کنایه از نصیب نشدن، «به سر شدن» کنایه از مشتاقانه رفتن / فاقد تشبیه و استعاره (رد گزینه‌های ۱، ۳ و ۴)

ه) «دل شبستان است»: تشبیه فشرده اسنادی / «سوره واللیل» مجاز به علاقه شباهت و استعاره مصرحه از معشوق است. / فاقد تشبیه گسترده (رد گزینه ۳)

۲۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۹)

«ظرف عسل، درجه کندو، خورشید کهربایی پاییز، قاب مورب، آیینۀ درشت محدب و آهوی دشت‌های تناری» همگی استعاره مصرحه از چشم‌های معشوق است.

- ترکیباتی مثل «دمسرد نفته» یا «شاد غم‌انگیز» و... صفت جانشین موصوف هستند و رابطه شباهت در آن‌ها برقرار نیست که بخواهیم آن‌ها را استعاره بگیریم.

۲۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

«فرش دل» اضافه تشبیهی / «گره زدن حوصله»: استعاره مکنیه (حوصله به نخ‌های فرش تشبیه شده است.) / مصراع دوم کنایه از صبر بسیار دل عاشق است.

گزینه ۱: هیچ کدام از آرایه‌ها را ندارد.

گزینه ۲: «نه گفتن» و «بله‌ها» استعاره دارند. (هر دو به خوردنی‌ای تشبیه شده‌اند که در حال چشیده شدن هستند.) / مصراع دوم کنایه از پذیرفته شدن توسط معشوق است. / فاقد تشبیه

گزینه ۳: «عشق من» استعاره مصرحه از معشوق است. همچنین اینکه «دل» مسئله‌ها را حل بکند، استعاره مکنیه دارد. / فاقد تشبیه و استعاره

۳۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۲)

در	خا	ب	بو	سی	دم	ض	ری	حت	را	ک	سی	رو	زی
-	U	-	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-
مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن	

گزینه های ۱ و ۲:	با	چش	م	ها	یت	رو	ح	را	عر	یا	م	کن	
-	U	-	-	-	-	-	U	-	-	U	-	-	
مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن	
گزینه ۳:	ب	ف	دا	ی	چش	م	ت	ک	ج	ن	غ	پ	رست
U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-	U	U	-
متفاعلن			متفاعلن			متفاعلن			متفاعلن			متفاعلن	

۳۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۵)

هر	چ	گو	یی	دو	س	ت	دا	رم	ب	جز	تک	را	ر	نیست
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن		

گزینه ۲:	دو	س	تا	وق	ت	گ	لا	به	ک	ب	عش	رت	کو	شیم		
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	U	-	-	-	-		
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن				
گزینه ۳:	گر	چ	یا	رای	فا	ر	غن	دز	یا	د	من					
-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-					
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن							
گزینه ۴:	ا	گر	دش	نا	م	فر	ما	یی	و	گر	نف	ری	د	عا	گو	یم
U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن				

۳۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

چ	ق	یا	م	تس	ت	جا	نا	ک	ب	عا	ش	ق	ن	مو	دی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
فعلات			فاعلاتن			فاعلاتن			فعلات			فاعلاتن			

- در اوزان همسان دولختی، ارکان عروضی به صورت یکی در میان تکرار می شوند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: زای	رو	ک	م	را	بر	د	ر	او	رو	ی	ن	یا	زست
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل
گزینه ۲: جر	می	ن	دا	رم	بی	ش	زین	کز	جای	و	فا	دا	رَم
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
گزینه ۴: ی	کی	ز	شب	گ	رف	ت	گای	چ	را	غ	بر	ن	می
U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن	مفاعن

۳۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

جوابش اینه

می	سو	ز	مز	اش	ت	یا	قت	در	آ	ت	شم	از	ف	را	قت
-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: ---/---/---/--- (مفعولن مفعولن مفعولن مفعولن)
 گزینه ۳: --UU/-U-U/--UU/-U-U (مفاعن فعلاتن مفاعن فعلاتن)
 گزینه ۴: --U-/U--/--U-/U-- (مفعول فعلاتن مفعول فعلاتن)

۳۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

جوابش اینه

کا	رم	ب	کا	مست	ال	حم	د	لل	لاه
از	لف	ظ	زا	هد	کر	دی	م	تو	ب
کا	فر	م	بی	ناد	این	غم	ک	دی	دست
-	-	U	-	-	-	-	U	-	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
بررسی سایر موارد:									
در	پی	ش	چش	ما	نت	شا	ها	غ	لا
-	-	U	-	-	-	-	U	-	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
ای	اس	ب	سر	کش	قل	ب	من	وی	را
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
ای	چش	م	ها	یت	در	ج	نو	اس	طو
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

این بیت به دو شیوه دسته‌بندی می‌شود:

ای	دو	ست	ش	کر	به	تر	یا	آن	ک	ش	کر	سا	زد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

(۱) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

۳۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

(الف، و):	از	دو	ست	یک	ا	شا	رت	از	ما	ب	سر	د	وی	دن
-	بن	ما	ی	رخ	ک	خل	قی	وا	له	ش	ون	د	حی	ران
-	-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-

(۱) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

(۲) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

(د):	کی	شا	ه	د	با	زا	ری	وا	پر	د	ن	شیر	با	شد
-	-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

(۱) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

- اوزانی را که با رکن «مفعول» آغاز می‌شوند، می‌توان به دو شیوه دسته‌بندی هجایی کرد.

- اوزان همسان تک پایه‌ای، هیچ‌کدام به دو شیوه دسته‌بندی هجایی نمی‌شوند، به جز دو وزن: وزن «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» که شکل دوم آن یعنی «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» ناهمسان است و سال آینده آن را فرا می‌گیرید و وزن رباعی که از وزن قبلی منشعب می‌شود؛ یعنی «مستفعل مستفعل مستفعل فع» (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

بررسی سایر موارد:

ب)	ن	ها	کی	ما	ن	دا	را	زی	ک	زو	سا	زن	د	مح	فل	ها
-	-	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
			مفاعیلن					مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن
ج)	شب	ه	م	بی	ت	کا	ر	من	ش	و	ب	ما	ه	کر	د	نست
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
			مفتعلن				مفاعلن				مفتعلن				مفاعلن	
ه)	ه	وا	ی	خا	ب	ن	دا	رد	د	لی	ک	کر	د	ه	وا	یت
-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
			مفاعلن				فاعلاتن				مفاعلن					فاعلاتن
ز)	ک	ب	رو	ن	در	چ	کر	دی	ک	د	رو	ن	خا	ن	آ	بی
-	U	-	U	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
			فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن	
ح)	هر	چن	د	کا	آ	را	م	دل	دا	نم	ن	یا	رد	کا	م	دل
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-
			مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن	

۳۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۲)

مفهوم مشترک صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: عاشق از بند معشوق رهایی نمی‌خواهد و تمایلی به رهایی از بند معشوق ندارد.
گزینه ۴: عاشق حتی اگر جفا هم ببیند، باز هم شوق و علاقه به معشوق، او را به سوی معشوق باز می‌گرداند.

۳۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

الف) کسی که در طلب معنا و باطن این دنیا باشد، باید به خلوت‌گزینی و عزلت روی بیاورد.
ب) مقام معشوق در نزد شاعر به قدری بالاست که گدای او برای شاعر حکم پادشاه را دارد.
ج) شاعر اشاره به بلندهمتی و بلندنظری خود دارد. در مقایسه با زاهدانی که فقط در پی بهشت هستند.
د) شاعر به معشوق می‌گوید فرصت‌ها را دریاب و امروز که زنده‌ام لطف خود را شامل‌حالم کن.
ه) تنها کسی که باطن بی‌آلایشی داشته باشد، می‌تواند دیده به دیدار معشوق باز کند.

۳۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

به جز گزینه ۴، باقی گزینه‌ها با صورت سؤال قرابت نسبی دارند، اما گزینه ۲ دقیقاً اشاره دارد که از حرف و طعنه‌های مردم هیچ راه فراری نیست و سر آخر مرگ انسان را نجات خواهد داد.
گزینه ۴: مردم صحبت شاعر را نمی‌فهمند.

۴۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۲)

«لنگر نهادن» کنایه از اقامت کردن و ساکن شدن است که این مفهوم را در گزینه ۱ می‌بینیم. دل شاعر بر سر کوی یار مقیم شده است.

علوم اجتماعی

۴۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

اینکه سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند، نشان‌دهنده تنوع و تفاوت در جهان فردی و ذهنی افراد است.

– جهان فردی (ذهنی): به زندگی شخصی و فردی انسان بازمی‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی، روانی و تجربه‌هایی که دیگران در آن با ما شریک نیستند، در این جهان قرار می‌گیرند.
– جهان اجتماعی (فرهنگی): زندگی اجتماعی انسان‌ها را شامل می‌شود و دارای هویت فرهنگی است.

۴۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۲)

- به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ می‌دهد ← عقلانیت
- زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم می‌آورد ← مسئولیت
- رهایی از قیدوبندهایی که مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند ← آزادی
- به پرسش‌های بنیادین بشر درباره مرگ و زندگی پاسخ می‌دهد ← معنویت

- فرهنگ جهانی در عقلانیت سطح اول به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ می‌دهد و در عقلانیت سطح دوم، براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود به پرسش‌ها و نیازهای متغیر بشر پاسخ می‌دهد.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۳ و ۴)

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) نادرست؛ قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی اش را حفظ کند، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد - نادرست؛ قومی که فرهنگ قوی و غنی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت بگیرد.
(ب) درست - نادرست؛ قوم مغلوب برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.
(ج) درست - درست
(د) درست - نادرست؛ استبداد ایلی و قومی به‌صورت استبداد استعماری درآمد.

- وجه اشتراک استبداد ایلی و قومی با استبداد استعماری در این است که هر دو دارای هویتی غیراسلامی بودند.

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۵)

روشنگری		
پیامد	ویژگی	دوره
دئیسم	عقل‌گرایی، نفی وحی	قرون ۱۷ و ۱۸
دانش‌ابزاری	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	قرون ۱۹ و ۲۰
بحران معرفتی	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	پایان قرن ۲۰

- دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۴ و ۵)

- در فرهنگ‌های دینی، افرادی که هواهای نفسانی خود را دنبال می‌کنند، نفس‌پرستی خویش را به‌صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند.
- انسان بخشی از جهان هستی است، پس انسان‌شناسی هر فرهنگی متناسب با هستی‌شناسی آن است.
- سید جمال‌الدین اسدآبادی، شیخ ابراهیم زکزاکی و امام موسی صدر از بیدارگران اسلامی در جهان اسلام بودند.
- غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند، مانع آشکار شدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی به‌طور کامل می‌شد.

- در عصر بیداری اسلامی در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام (سید جمال‌الدین اسدآبادی، امام موسی صدر و شیخ ابراهیم زکزاکی) خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

۴۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۶)

- دلیل نام‌گذاری دوران رنسانس به این نام، این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت.
- در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیر توحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.
- جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.
- با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب-رعیتی فراهم آمد.

- رنسانس به معنای تجدید حیات و تولد دوباره است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود.

۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۷)

- زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. در نهایت با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی، بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً قومی و نژادی می‌شناختند. دولت-ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند.

- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، مراحل چهارگانه زیر طی شد:

- (۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- (۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
- (۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
- (۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۴۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۸)

- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.
- اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی به تدریج انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.
- به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.
- برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... بین دولت‌ها شکل گرفتند.

- علوم انسانی غربی موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی هویت خود را از نگاه فرهنگ غرب بازنگری کنند. این پدیده، فرهنگ‌ها را از علمی که بر پایه بنیان‌های معرفتی دینی است محروم می‌گرداند.

۴۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۹)

- براساس نظریه مرکز و پیرامون، جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.
- اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی هم توجه دارند.
- تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهند شد.
- اصطلاح شمال و جنوب، عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد.

– از آنجا که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیم‌کره شمالی و اغلب کشورهای فقیر در نیم‌کره جنوبی قرار دارند، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند. مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد، زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست، بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.

۵۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۶ تا ۹)

- تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود. (ب)
- اگر فرهنگ غالب در سطح جهانی ویژگی‌های مطلوب فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود. (ج)
- لیبرالیسم اولیه، روابط اجتماعی ارباب-رعیتی را در هم ریخت. (د)
- فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد. (الف)

– لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را لیبرالیسم اولیه می‌نامند. لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود.

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۱۱ و ۱۲)

- در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد.
- عبارت «تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.» مربوط به بعد افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن است.
- بحران ابیجان در ساحل عاج و بحران بوپال در هند، نمونه‌هایی از بحران‌های زیست‌محیطی در دو قرن بیستم و بیست‌ویکم هستند.
- انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.

– در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

- بررسی گزینه‌ها:
- گزینه ۱: درست – درست
- گزینه ۲: نادرست؛ ویژگی منورالفکران غرب‌گرا – درست
- گزینه ۳: درست – نادرست؛ ویژگی بیدارگران اسلامی
- گزینه ۴: نادرست؛ ویژگی منورالفکران غرب‌گرا – نادرست؛ ویژگی بیدارگران اسلامی

– وجه اشتراک بیدارگران اسلامی و منورالفرکان غرب‌گرا این است که هر دو خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند و هر دو خود را بیدارگر می‌دانستند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

۵۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۵)

- برخی کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب بودند، دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و یا با آن سازش می‌کردند و برخی دیگر که زیر نفوذ بلوک شرق بودند، جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند.
- گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.
- دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود اما پس از مرگ او انورسادات، رئیس‌جمهور وقت مصر با امضای قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مسئله، موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد.
- انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مسئله اسرائیل را به‌عنوان مسئله جهان اسلام مطرح می‌کرد.

– انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام، اولاً مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان مخدوش کرد. ثانیاً مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان و قدرت الهی آغاز کرد.

۵۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۵)

- استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.
- هنگامی که قاجار به دلیل اثرپذیری از دولت‌های استعماری، به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند، مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد.
- از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل اینکه با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود بار دیگر دست نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.
- انقلاب اکتبر ۱۹۱۷م روسیه گرچه به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت، ولی به دلیل سکولار بودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

– دولتمردان غربی، انقلاب اسلامی را با موازین فرهنگ غرب می‌سنجیدند. حال آنکه انقلاب اسلامی ایران از متن فرهنگ اسلامی برمی‌خاست.

روانشناسی

۵۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روانشناسی (درس ۱)

عبارات درست:

الف) علم تجربی از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کنند. در علوم تجربی با کمک مشاهده و روش‌های مختلف، رابطه بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود.

ج) هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی غیرتجربی یعنی سه حیطة دیگر آگاهی و معرفت تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیه‌ها و نظریه‌های مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

عبارات نادرست:

ب) علم تجربی اساساً نباید وارد حیطة موضوعات غیرقابل مشاهده شده و درباره آن‌ها اظهار نظر کند. ضمناً روش‌های سایر منابع معرفتی با روش علم تجربی متفاوت است و در این علم به کار نمی‌رود.

د) تکرارپذیری و تعریف عملیاتی در همه علوم به یک میزان محقق نمی‌شود و در روانشناسی با دشواری‌های زیادی روبه‌رو است.

۵۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روانشناسی (درس ۱)

عبارت «اول»: چيستی مفهوم تاب‌آوری اجتماعی در این عبارت بیان شده که همان «توصیف» است.

عبارت «دوم»: هنگامی که درباره احتمال کاهش یا افزایش موضوعی در آینده صحبت می‌کنیم، هدف «پیش‌بینی» محقق شده است.

عبارت «سوم»: اشاره به رابطه علت و معلولی و تأثیر چیزی بر رخ دادن یک موضوع، نشانگر «تبیین» است.

۵۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * روانشناسی (درس ۲)

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف‌مورد نظر بهتر سازگار می‌شوند. به عبارت دیگر کودکان در توجه گزینشی ضعیف‌تر عمل می‌کنند و در نتیجه بیشتر دچار حواس‌پرتی می‌شوند.

گزینه ۱: کودکان فاقد تفکر فرضی هستند و صرفاً براساس واقعیت‌های ملموس و بیرونی استدلال می‌کنند.

گزینه ۲: نوجوانان، برخلاف کودکان قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند، درحالی‌که کودکان بر استدلال‌ها، قضاوت‌ها و تصمیم‌هایشان اشراف ندارند.

گزینه ۴: رشد فزاینده شناختی و در عین حال عدم پختگی در به‌کارگیری توانایی‌های شناختی مربوط به دوره نوجوانی است، نه کودکی.

۵۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * روانشناسی (درس ۲)

■ طبق توصیه اسلام در هفت‌سال اول کودک باید آزاد باشد که بازی کند و نمی‌توان از او توقع اطاعت داشت. بنابراین قوانین و خط قرمزها باید در حداقل ممکن باشد. طفولیت و کودکی اول هر دو درهفت‌سال اول زندگی قرار دارند.

■ نوجوانان برای اولین بار به تفکر فرضی دست می‌یابند؛ به این معنا که فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند، درحالی‌که کودکان صرفاً محدود به واقعیت‌های ملموس (قابل مشاهده) و بیرونی هستند.

■ برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد از والدین مستقل شده و شروع به کار می‌کند. مرحله بعد از نوجوانی، جوانی یا بزرگسالی اول است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۳)

۶۰- پاسخ: گزینه ۱

ارائه محرک به دفعات متعدد موجب تکراری شدن و ایجاد خوگیری می‌شود و مربوط به آشنایی نسبی با محرک (یکی از موانع تمرکز) است. درحالی‌که سایر گزینه‌ها به راهکارهایی برای افزایش تمرکز اشاره می‌کنند.

گزینه‌های ۲ و ۳: موجب رفع یکنواختی و ثبات می‌شود.
گزینه ۴: مربوط به عامل تغییرات درونی محرک‌ها است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۳)

۶۱- پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

الف و ب) درست: گوش به زنگی به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی گفته می‌شود. آزمایش پرش عقربه‌ی ثانیه‌شمار را به یاد بیاورید. افراد باید منتظر باشند تا محرک هدفی که به ندرت اتفاق می‌افتد (پرش دو ثانیه‌ای ثانیه‌شمار) را ردیابی کنند و به محض وقوع واکنش نشان دهند.
ج) نادرست: این عبارت مربوط به کارکرد جست‌وجو است که در آن، فرد باید در یک بافت مکانی محرک هدف را از بین سایر محرک‌های انحرافی پیدا کند؛ درحالی‌که در کارکرد گوش به زنگی، محرک هدف در بین محرک‌ها قرار نگرفته، بلکه باید منتظر بمانیم تا ظاهر شود و به محض ظاهر شدن آن را گزارش کنیم.
د) نادرست: در کارکرد گوش به زنگی محرک هدف ردیابی می‌شود، نه محرک‌های انحرافی.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۴)

۶۲- پاسخ: گزینه ۳

مراحل روش «پس‌خبا» به ترتیب عبارت‌اند از:

- ۱) پیش‌خوانی و رسیدن به برداشت کلی (پیش‌خوانی)
- ۲) طرح چند سؤال کلیدی از متن (سؤال کردن)
- ۳) مطالعه دقیق مطالب (خواندن)
- ۴) پاسخ دادن به پرسش‌ها و مطالعه مجدد در صورت نیاز (به خود پس دادن)
- ۵) یادآوری منظم اطلاعات از طریق آزمون (آزمون)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۴)

۶۳- پاسخ: گزینه ۴

وقتی اطلاعات فراتر از چند دقیقه در خاطر بمانند، وارد حافظه بلندمدت می‌شوند؛ بنابراین یادآوری نام دانش‌آموزان بعد از یک ساعت نشان‌دهنده شکل‌گیری حافظه بلندمدت است.

گزینه ۱: معلم فقط از رمزگردانی حسی (شنیداری و دیداری) استفاده کرده و رمزگردانی معنایی وجود نداشته است.
گزینه ۲: جزئیات گفت‌وگوهایی که معلم در زمان و مکان مشخصی آن‌ها را شنیده، در دسته حافظه رویدادی قرار می‌گیرند.
گزینه ۳: رمزگردانی معنایی از رمزگردانی شنیداری و دیداری پایدارتر است، ولی بین ماندگاری رمزگردانی شنیداری و دیداری تفاوتی وجود ندارد و بستگی به موقعیت دارد.

۶۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۵)

اگر در دنیای پیرامون ما مجهولاتی وجود نمی‌داشت، علم رشد نمی‌کرد. به‌عنوان مثال در کشورهای زلزله‌خیز، محکم‌ترین بناها ساخته می‌شود؛ زیرا زلزله با اینکه یک تهدید به‌شمار می‌رود، اما همزمان باعث رشد بهتر و بیشتر این کشورها در زمین‌شناسی و زلزله‌شناسی نسبت به سایر کشورها می‌شود. این مثال‌ها نشان می‌دهد که انسان‌ها می‌کوشند با استفاده از روش‌های درست آن مسائل را حل کنند؛ در نتیجه مسئله به‌جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود. سایر گزینه‌ها به‌طور کلی درباره حل مسئله درست هستند، اما نکته اصلی این مثال را نشان نمی‌دهند.

۶۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۵)

بررسی عبارات به ترتیب:

عبارت «اول»: استفاده از فرمول‌ها روش تحلیلی است، چون از قواعد مشخص و همگانی تبعیت می‌کند و صددرصد به جواب می‌رسد. عبارت «دوم»: اتکا کردن بر حافظه که ممکن است دچار خطا شود، یک روش شخصی و اکتشافی است. عبارت «سوم»: ایده گرفتن از تابلوهای نقاشی یک روش اکتشافی و مبتنی بر نظر و احساس شخصی است. عبارت «چهارم»: عمل کردن طبق برنامه‌ریزی مشاور که یک فرد متخصص است، به‌معنای تبعیت از قوانین استاندارد است و روش تحلیلی محسوب می‌شود.

۶۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۶)

تصمیم‌گیری در مورد درمان یک بیمار بدحال از اهمیت بالایی برخوردار است و مهم محسوب می‌شود. هر چند فقط با دو گزینه مواجه است، ولی هر دارو باید از جهات مختلف و تداخل دارویی با سایر داروهایی که بیمار مصرف می‌کند و همچنین حساسیت‌های دارویی و... مورد بررسی قرار گیرد، بنابراین یک تصمیم پیچیده محسوب می‌شود.

گزینه ۱: دانشجوی پزشکی دچار اعتماد افراطی شده؛ زیرا به قضاوت خودش اعتماد بیش از حد داشته و خود را از مشورت بی‌نیاز دانسته است. گزینه ۲: این فرد ابتدا دچار تعارض گرایش - گرایش شده، اما در مرحله تعارض باقی نمانده و دست به تصمیم‌گیری زده است. گزینه ۴: این فرد خطر را نادیده گرفته و صرفاً بر اساس یک ملاک ظاهری تصمیم‌گیری کرده است.

۶۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

مفهوم ادراک کنترل این است که ما همواره دوست داریم، همه چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم و پیامدهای ناگوار را از خود دور کنیم (یعنی از هر چه که سختی و درد دارد، دوری می‌کنیم). فردی که تلاش می‌کند خودش تراشه را از دستش خارج کند، به‌دنبال ادراک کنترل است.

گزینه ۲ انگیزه بیرونی، گزینه ۳ هدفمندی و گزینه ۴ اسناد به شانس را نشان می‌دهد.

۶۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۷)

هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود. مثلاً فردی که میان دو مدرسه یا دو دانشگاه خوب باید یکی را انتخاب کند، بعد از انتخاب، در مورد آنکه انتخاب کرده مزایا و در مورد آنکه رد کرده است، معایب را می‌شمارد. به همین دلیل مردم کالایی که برای آن پول بیشتری داده‌اند را تأیید می‌کنند و با تأکید بر مزایای آن از ناهماهنگی شناختی پس از تصمیم جلوگیری می‌کنند.

۶۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۸)

هر نوع تلاشی برای از بین بردن فشار روانی و یا به حداقل رساندن و تحمل آن «مقابله» نامیده می‌شود. هدف اصلی در مقابله، حذف و از بین بردن عامل فشار آور است. ولی در شرایطی مثل جنگ تحمیلی که حذف عامل فشار آور امکان‌پذیر نیست، باید به شکل سازگاران‌های شرایط را پذیرفته، فشار روانی را تحمل کنیم و تلاش کنیم تا اثرات منفی آن را به حداقل برسانیم. ورزش کردن و افزایش ترشح هورمون‌های مثبت در همین راستا انجام می‌شود.

گزینه ۱: هرچند در جنگ تحمیلی می‌توان نمونه‌هایی از فشار روانی مثبت را تجربه کرد، ولی در موقعیت ذکر شده در سؤال، فشار روانی مثبت وجود ندارد و به استرس مداوم و ناراحت‌کننده اشاره شده است.
گزینه ۲: در این موقعیت امکان حذف عامل فشار آور وجود ندارد و مقابله صرفاً با هدف تحمل کردن و کاهش فشار روانی انجام می‌شود.
گزینه ۴: در این مثال به علائم جسمانی (سردرد، بی‌خوابی و...) و هیجانی (وحشت‌زدگی، ترس، ناامیدی و...) اشاره نشده است.

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۸)

بررسی عبارات به ترتیب:
عبارت «اول»: درست؛ اگر نمره به‌دست آمده بین ۳۰ تا ۴۹ باشد، فرد در برابر فشار روانی آسیب‌پذیر است. اگر بین ۵۰ تا ۷۰ باشد، جداً آسیب‌پذیر است و اگر از ۷۵ بیشتر باشد، فرد خیلی آسیب‌پذیر است و به مراقبت‌های ویژه نیاز دارد. بنابراین بالا بودن نمره، به‌معنای سبک زندگی ناسالم‌تر و آسیب‌پذیری بیشتر است.
عبارت «دوم»: درست؛ علاوه بر پیشگیری و درمان بیماری‌ها، حفظ سلامتی و ارتقای آن هم مد نظر روان‌شناسان سلامت است؛ یعنی اینکه فرد نه‌تنها باید بتواند جایگاه خود را حفظ کند، بلکه باید تلاش کند به نقطه بالاتر که به سلامت کامل نزدیک‌تر است، برسد.
عبارت «سوم»: درست؛ مواردی مانند بیماری، مرگ یکی از عزیزان، فشار کار سنگین و قبولی یا شکست در کنکور، یک ویژگی مشترک دارند و آن ایجاد تغییر در زندگی است که باعث به‌هم خوردن تعادل می‌شود و لازم است برای سازگار شدن با شرایط جدید بیشتر تلاش کنیم؛ بنابراین فشار روانی در مواجهه با هر نوع تغییر در زندگی می‌تواند ایجاد شود.
عبارت «چهارم»: نادرست؛ هدف اصلی فرد در مقابله، حذف عامل فشار آور است که زندگی او را از حالت عادی خارج ساخته است، اما همیشه امکان برطرف کردن فشار روانی وجود ندارد و گاهی فرد فقط باید شرایط را بپذیرد، تحمل کند و اثرات آن را به حداقل برساند.

زبان عربی

۷۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

اذکروا: یاد کنید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // کنتم أعداء: (با یکدیگر) دشمن بودید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // فآلف بین قلوبکم: قلب‌هایتان را به هم پیوست (رد گزینه ۴) // فأصبحتم بنعمته إخواناً: با نعمت او برادر شدید (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۷۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)

لا تستشر الكذاب: با دروغ‌گو مشورت نکن (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // کالسرآب: مانند سرآب (رد گزینه ۲) // يُقَرَّبُ عليك البعيد: دور را برایت نزدیک می‌سازد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // يُبْعَدُ عليك القريب: نزدیک را برایت دور می‌سازد (رد سایر گزینه‌ها)

۷۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

رَحِمَ النَّبِيِّ: پیامبر رحم کرد (رد گزینه ۴) // کانت ذَلَّتْ: خوار شده بود (رد گزینه ۳) // أَسْلَمَتِ الْقَبِيلَةَ: قبیله اسلام آورد (رد گزینه ۲) // بإِطْلَاقِ أَسْرَاهُمْ: به آزادی اسیرانشان (رد گزینه های ۲ و ۳)

۷۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۴)

العرب: عرب‌ها (رد گزینه ۴) // كانوا يَشْتَقُونَ: برمی‌گرفتند (رد گزینه های ۱ و ۳) // كانوا يُسْمَوْنَها: آن‌ها را می‌نامیدند (رد گزینه های ۱ و ۳) // تَحَوَّلَتْ: تبدیل شد (تبدیل شدند) (رد گزینه های ۳ و ۴) // الأَسْمَاءُ: اسم‌ها (رد گزینه ۳)

۷۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۲ و ۳)

ترجمه صحیح گزینه ۴: «ما از مربی تشکر می‌کنیم و به ملت تبریک می‌گوییم و دعا را طلب می‌کنیم تا در مسابقه آینده پیروز شویم!»

۷۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۲، ۳ و ۵)

«أَضْمَرَ» و «أَخْفَى» متضاد نیستند؛ بلکه مترادف و به معنای «پنهان کرد، مخفی کرد» هستند.

۷۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۲، ۴ و ۶)

ترجمه آیه گزینه ۴: «چه بسا چیزی را ناپسند بدارید، درحالی که برای شما خیر است.» اما معنای عبارت فارسی مقابل آن، این است که «از عواقب کارهای زشت بترس، چون دنیا مکافات عمل دارد.» مشخص است که این دو عبارت از نظر مفهومی ارتباطی با یکدیگر ندارند.

■ ترجمه متن:

«بسیاری از افراد مشهور موفق با مشکلات و سختی‌هایی در ابتدای زندگی قبل از ورود به جهان شهرت مواجه شده‌اند و نشان داده‌اند که شکست، اولین پله‌های موفقیت است و پایان راه نیست و نقشی اساسی در موفقیت دارد! و برای جهان ثابت کرده‌اند که [انسان] عاقل با اعتماد بر خودش از شکست همچون وسیله‌ای برای رسیدن به اهدافش بهره می‌برد! پس بعضی از مردم در زندگی گام برمی‌دارند درحالی که شکستشان را در مقابل خود قرار می‌دهند و به همین دلیل موفق نمی‌شوند! و بعضی از مردم گام برمی‌دارند، درحالی که تجربه‌های گذشته‌شان به آن‌ها کمک می‌کند تا از نو حرکت کنند! پس پرهیز از این که نمونه‌ای از آن افراد ضعیف باشی و بدان که اهدافت را هنگامی که تلاشی قوی مبذول داری و اولاً بر خدا توکل کنی و سپس بر خودت و قدرت‌هایت اعتماد کنی، تحقق خواهی بخشید!»

۷۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: افراد مشهور در مسیرشان با مشکلات و سختی‌هایی روبه‌رو نشده‌اند! ✗
- گزینه ۲: شکست، هیچ نقشی در حرکت به سوی موفقیت ندارد! ✗
- گزینه ۳: عاقل در زندگی‌اش گام بر می‌دارد، درحالی که از اشتباهاتش بهره می‌برد! ✓
- گزینه ۴: شکست به انسان یاری نمی‌کند تا به موفقیت دست یابد! ✗

۷۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: افراد موفق اهمیت روبه‌رو شدن با سختی‌ها را برای جهان ثابت کردند! ✓
- گزینه ۲: افراد مشهور نشان دادند که اعتماد به نفس از عوامل موفقیت است! ✓
- گزینه ۳: می‌توانیم از زندگی افراد مشهور برای رسیدن به اهدافمان بیاموزیم! ✓
- گزینه ۴: محقق شدن اهداف در زندگی، همیشه نتیجه شکست است! ✗

۸۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: روش محقق شدن هدف‌ها و موفقیت در زندگی! ✓
- گزینه ۲: بعضی از افراد موفق، نمونه‌هایی هستند برای کسانی که جز شکست در زندگی نمی‌بینند! ✗
- گزینه ۳: آشنایی با افراد مشهور و موفق! ✓
- گزینه ۴: به‌کار بردن تجربه‌های قدیمی برای حرکت در زندگی! ✓

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

صورت صحیح خطا در گزینه ۴:

مزید ثلاثی من باب «تفعّل» ← مزید ثلاثی من باب «تفعیل»/ مجهول ← معلوم/ فعل و فاعله محذوف ← چون این فعل، معلوم است، فاعل آن محذوف نیست.

۸۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

شکل صحیح گزینه ۲: «أصبح المؤمنون مُنتصرين لأنهم يعتمدون على الله!»
وقتی افعال ناقصه بر سر جمله اسمیه می‌آیند، اسم را مرفوع و خبر را منصوب می‌کنند.
مرفوع شدن اسم جمع مذکر سالم با «وَنَ» و منصوب شدن آن با «يَنَ» است.

۸۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: استاد درباره حیوانی صحبت کرد که از بزرگ‌ترین موجودات روی زمین به شمار می‌آید!
- گزینه ۲: به‌سوی مرد صالح عمل‌کننده به آنچه می‌گوید رفتم!
- گزینه ۳: دکتر کتابی را تألیف کرد تا شامل کلمات عربی شده بشود!
- گزینه ۴: کسی چیزی را پنهان نکرد، مگر آنکه در لغزش‌های زبانش و همه‌جای چهره‌اش نمایان شد!
چنانچه مشخص است فقط در گزینه ۱ جمله‌ای آمده که کلمه‌ای نکره، یعنی «حیوان»، را توصیف می‌کند.

۸۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: برای آنکه رضایت مادرت را به‌دست بیاوری، زیاد تلاش کن! ← «لِ» در این جمله به معنای «برای آنکه» است.
- گزینه ۲: به بازار رفتم تا سیم‌کارت را عوض کنم! ← «لِ» در این جمله به معنای «تا» است.
- گزینه ۳: بر دانش‌آموزان واجب است درس بخوانند تا در زندگی موفق شوند! ← «لِ» در این جمله به معنای «تا» است.
- گزینه ۴: مسلمانان باید متحد شوند تا بر دشمنان غلبه کنند! ← «لِ» در این جمله به معنای «باید» است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۱ و ۲)

۸۵- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: بهترین برادرانتان (دوستانان) کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه کند!
گزینه ۲: آن، ورزشگاهی است که تیم ملی در آن بازی می‌کند!
گزینه ۳: همانا خدا هیچ خودپسندی را دوست ندارد!
گزینه ۴: هر کس، آزموده‌شده را بیازماید، پشیمانی به او فرود می‌آید!
در گزینه ۳، کلمه «مُعَجَب» بر وزن «مُفَعَّل» اسم مفعول است، نه اسم فاعل.

تاریخ

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۷)

۸۶- پاسخ: گزینه ۱

- الف) دوره زندگی امام رضا علیه السلام، امام هشتم شیعیان، هم‌زمان با دوران خلافت امین و مأمون بود.
ب) امام کاظم علیه السلام، شیعیان را از همکاری با حکومت عباسی منع می‌کرد.
ج) در زمان مأمون، امام رضا علیه السلام از مدینه به مرو منتقل شد و مجبور به پذیرش ولیعهدی گردید.
د) امام کاظم علیه السلام به دستور مهدی و هارون عباسی به زندان افتاد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۸)

۸۷- پاسخ: گزینه ۲

بررسی عبارت‌ها:

- الف) شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است.
ب) خسرو پرویز به باذان، حاکم یمن امر کرد که به حجاز رود و پیامبر صلی الله علیه و آله را دستگیر و روانه تیسفون کند. البته برخی از مورخان در درستی این روایت تردید دارند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۱۰)

۸۸- پاسخ: گزینه ۱

در عصر سلجوقی دیوان وزارت که وزیر در رأس آن قرار داشت به شکوه‌مندی بی‌نظیری رسید. همه دیوان‌های سلجوقی، زیر نظر وزیر کار می‌کردند. با این حال وزیر در منصب خود هیچ امنیتی نداشت و آنچه سبب تداوم کار وی می‌شد، اراده و خواست سلطان بود. اگر سلطان بنا به دلایلی از وزیر رنجیده یا از موقعیت وی به هراس می‌افتاد، عزل یا قتل و مصادره اموال در انتظار او بود. نظام اداری دوره خوارزمشاهی بود با این تفاوت که اختیارات برخی دیوان‌ها نسبت به دوره سلجوقی کم شد، برخی دیگر تغییر نام داد و برخی دیوان‌های جدید تشکیل شد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * تاریخ ۲ (درس‌های ۱۰ و ۱۲)

۸۹- پاسخ: گزینه ۲

در دوره سلجوقی کاشی‌ها و گچ‌بری‌ها برای تزئینات بناها به کار می‌رفت و دوره ایلخانان و تیموریان نیز برای تزئین ساختمان‌ها از گچ‌بری و کاشی‌کاری استفاده می‌شد.

گزینه ۱: کاشی‌کاری در دوره سلجوقیان با استفاده از نقوش انسانی، گیاهی، جانوری و نیز نقوش هندسی برای تزئین بناهای مذهبی و غیرمذهبی کاربرد فراوانی یافت.
گزینه ۳: ایجاد بناهای عظیم از ویژگی‌های معماری عصر ایلخانان و تیموری بود.
گزینه ۴: قسمت اول گزینه مربوط به دوره غزنوی و قسمت دوم مربوط به عصر سلجوقی است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس‌های ۱۰، ۱۲ و ۱۴)

۹۰- پاسخ: گزینه ۴

- الف) تیموریان
ب) صفویه / شاه عباس اول
ج) سلجوقیان

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۳)

۹۱- پاسخ: گزینه ۱

شاه اسماعیل: پایه‌گذار دولت صفوی بود و با تکیه بر طریقت صوفیانه و گرایش‌های مذهبی شیعی، ایران را متحد کرد.
شاه تهماسب: سیاست او بیشتر دفاعی و احتیاط‌آمیز بود؛ در برابر عثمانیان از درگیری مستقیم اجتناب کرد و با تدبیر، ثبات داخلی را حفظ نمود.
شاه عباس اول: با تمرکز قدرت در دربار، تشکیل سپاه دائمی از غلامان و رونق اقتصادی و فرهنگی، صفویان را به اوج رساند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۵)

۹۲- پاسخ: گزینه ۱

در سده‌های ۱۲ و ۱۳ میلادی، با احیای شهرها و رشد تجارت به تدریج شاهان نیرومندی در اروپا به‌ویژه فرانسه و انگلستان بر سر کار آمدند. این فرمانروایان به‌منظور ایجاد تمرکز و کاهش وابستگی به نیروی نظامی فئودال‌ها، اقدام به تشکیل ارتش منظم و دائمی کردند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۶)

۹۳- پاسخ: گزینه ۱

مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام ﷺ و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود.
بقیه گزینیه‌ها مربوط به آثار و نشانه‌های این تحول است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۴)

۹۴- پاسخ: گزینه ۲

- جنگ بدر: سال دوم هجرت
جنگ احد: سال سوم هجرت
جنگ خندق: سال پنجم هجرت
صلح حدیبیه: سال ششم هجرت
فتح مکه: سال هشتم هجرت
سال وفود و اعلام نزول سوره بقره: سال نهم هجرت
حجة الوداع: سال دهم هجرت
با توجه به موارد ذکر شده، گزینه ۲ درست است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۲)

۹۵- پاسخ: گزینه ۳

مهمترین ویژگی تاریخ نگاری روایی در این بود که تاریخ نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی، عیناً آنها را ذکر می‌کردند. از مشهورترین چهره‌های تاریخ نگاری روایی، مورخ و مفسر مشهور، محمد جریر طبری نویسنده «کتاب طبری» می‌باشد.

جغرافیا

۹۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۹)

الف) درباره ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای) صحبت می‌کند که مصداق آن اتحادیه اروپا است.
 ب) درباره نواحی خودمختار ذیل ناحیه سیاسی ویژه صحبت می‌کند که مصداق آن هنگ‌کنگ، نخجوان و کردستان عراق است.
 ج) درباره مناطق آزاد تجاری مانند منطقه آزاد انزلی صحبت می‌کند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

الف) به مرزهای تحمیلی مانند مرز بین کره شمالی و جنوبی اشاره دارد.
 ب) به مرزهای پیشناز مانند مرز آلاسکا و کانادا اشاره دارد.
 ج) به خط‌الرأس و مرزهای طبیعی اشاره می‌کند که مصداق آن کوه پیرنه است.
 د) به مرزهای مصنوعی مانند مرز کانادا و آمریکا اشاره دارد.

۹۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

بررسی عبارت‌های نادرست:
 الف) این نظریه مورد توجه آلمان بوده است.
 د) در مناطق مهم ژئوپلیتیکی، سه عامل جغرافیا و سیاست و قدرت بر هم اثر می‌گذارند.

۹۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۵)

این تصویر طبقه‌بندی زیست‌بوم توسط وایتکر را نشان می‌دهد که بر اساس دما و بارش صورت گرفته و ناحیه a ساوان و ناحیه b تایگا است. طبق نمودار میزان تولید خالص اولیه مواد آلی، ناحیه ساوان نسبت به تایگا ماده آلی بیشتری تولید می‌کند.

گودی زیست‌بوم‌ها را به هشت زیست‌بوم تقسیم می‌کند. مراقب باشید این دو جغرافی‌دان را قاطی نکنید.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۷)

■ کشورها و نواحی که مهم‌ترین مراکز کشت غله تجاری (ب) هستند:
 چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا
 ■ کشورها و نواحی که مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری (الف) هستند:
 ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، زلاندنو، آرژانتین و برزیل
 نواحی که به‌طور مشترک در هر دو حیطة فعال هستند: ایالات متحده آمریکا - استرالیا.

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس‌های ۷ و ۸)

از ویژگی‌های کشورهای مرکز، برخورداری از صنایع نو (فعالیت نوع دوم) و خدمات پیشرفته (فعالیت نوع سوم)، فناوری بالا (فعالیت نوع چهارم) است.

در کشورهای پیرامون فعالیت اقتصادی نوع اول غلبه بیشتری نسبت به سایر فعالیت‌ها دارد.
ژاپن و استرالیا از کشورهای مرکز و بنگلادش از کشورهای پیرامونی و چین از کشورهای نیمه پیرامونی است.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

نقطه «الف» اشاره به عمیق‌ترین بخش رودخانه دارد که اگر این نقطه مرز باشد، هر دو کشور می‌توانند کشتیرانی کنند. این نوع مرکزگی آبی «تالوگ» نام دارد.

ولی نقطه «ب» میانه رودخانه است که اگر این نقطه مرز باشد، حق کشتیرانی برای کشور A محدود می‌شود، زیرا عمیق‌ترین بخش رودخانه نصیب کشور B می‌شود. این نوع مرکزگی خط «منصف» نام دارد.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۳)

در برخی نواحی کوهستانی‌ای که سنگ‌ها قابلیت حل شدن در آب را داشته باشند، مانند سنگ‌های آهکی یا گچی و نظایر آن، آب‌های جاری با نفوذ به زیرزمین از طریق درزها و شکاف‌ها و حل کردن سنگ‌ها در خود، پدیده‌های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشمه‌های آهکی پدید می‌آورند که در اصطلاح به آن‌ها اشکال کارستی می‌گویند.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۲)

شهرها، استان‌ها و کشورها، نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا یک نهاد آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کند. این نواحی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور متمایز می‌شوند.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۴)

گیاهان در حال پوسیدگی اسیدهایی تولید می‌کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌های مجاورشان می‌شود. باکتری‌های تجزیه‌کننده یا تنفس گیاهان نیز در سنگ‌ها تغییرات شیمیایی ایجاد می‌کنند.

گزینه‌های ۲ و ۴ مربوط به هوازگی شیمیایی است.
گزینه ۳ مربوط به هوازگی فیزیکی است.

فلسفه

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱)

نسبت تفکر فلسفی و غیرفلسفی تباین است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: عموم و خصوص مطلق

گزینه ۲: عموم و خصوص مطلق

گزینه ۳: تباین (فلسفه یک دانش است، اما تفکر فلسفی نوعی تفکر است؛ پس هیچ مصداق مشترکی ندارند.)

گزینه ۴: تساوی

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۷)

قدرت و توانایی عقل، به انسان امکان می‌دهد تا یافته‌هایی سودمند درباره کل هستی، که امکان درک تجربی آن هیچ‌گاه وجود ندارد، به‌دست بیاورد و این یافته‌های عقلانی را اساس سایر دانش‌ها قرار دهد و پایه‌های زندگی خود را بر آن‌ها استوار سازد.

گزینه ۱: با شناخت تجربی به‌دست می‌آید که حاصل همکاری حس و عقل است.
گزینه ۲: فقط حس در آن نقش دارد.
گزینه ۳: با همکاری حس و عقل است.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۴)

یکی از فیلسوفان اولیه فیثاغورس است. می‌گویند لفظ «فلسفه» را او برای اولین بار به‌کار برد. وی همچنین واژه «تئوری» را به‌معنایی که امروزه رایج است و نیز واژه «کیهان» را برای جهان برای نخستین بار استفاده کرد.
پارمنیدس نیز از اندیشمندان بزرگ این دوره است. وی برخلاف هراکلیتوس می‌گفت که هستی یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد. ما با یک واقعیت بدون تغییر و جاودان و فناپذیر روبه‌رو هستیم. البته از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید، تنها با تفکر عقلی است که این حقیقت را می‌توان دریافت.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

پروتاگوراس یکی از سوفسطائیان بود. سوفسطائیان اصل امکان شناخت واقعیت را زیر سؤال برده و مدعی بودند که نه از راه حس و نه از راه عقل نمی‌توان به حقیقت رسید و اگر چیزی را حس می‌کنیم بدان معنا نیست که حس ما از یک واقعیت بیرونی خبر دهد.

گزینه ۱: پوزیتیویست‌ها به امکان شناخت باور داشتند، اما تنها راه رسیدن به شناخت و معرفت را تجربه می‌دانستند و معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بی‌معنا هستند.
گزینه ۳: حکیم ابونصر فارابی و شیخ‌الرئیس ابن‌سینا که از فیلسوفان بزرگ اسلام و جهان به‌شمار می‌آیند، مانند افلاطون و ارسطو هم حس و هم عقل را معتبر می‌دانستند. این دو فیلسوف نیم‌نگاهی به شناخت شهودی داشتند اما آن را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کردند.
گزینه ۴: پراگماتیست‌ها معتقدند گرچه تنها ابزار شناخت اشیاء حس و تجربه است، اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیاء رسید، بنابراین ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیانند و سودمندی خود را نشان دهند؛ مثلاً کسی که باور دارد آب در حال جوش، بسیار داغ است و دست را می‌سوزاند، به آب جوش دست نمی‌زند و دچار سوختگی نمی‌شود. پس این دانش در عمل برای ما مفید است و همین فایده به معنی درست بودن است.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا و شیخ اشراق، میان نفس و بدن انسان یگانگی و وحدت قائل است.

گزینه ۱: مربوط به سهروردی است.
گزینه ۳: مربوط به ملاصدرا است.
گزینه ۴: مربوط به ابن‌سینا است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۳)

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۳

باورهای انسان در مورد مسائل اساسی مربوط به زندگی، تعیین کننده اهداف وی در زندگی هستند و این اهداف معنای زندگی هر شخص را تشکیل می‌دهند. پس اساس معنابخشی به زندگی باورهای فردی است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۷)

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۱

معرفت شهودی، یک معرفت بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۱۱)

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۴

کانت عقیده دارد که معیار فعل اخلاقی را باید در «وجدان اخلاقی» جست‌وجو کرد. کانت می‌گوید هر انسان در درون خود حقیقتی به‌نام وجدان اخلاقی دارد که او را به‌سوی عمل خیر اخلاقی دعوت می‌کند. هر کاری که انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجدان خود انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود. مثلاً اگر انسان عدل را نه به‌خاطر تشویق و تمجید دیگران و نه حتی برای رسیدن به سعادت، بلکه فقط بدان جهت که وجدان بدان دعوت می‌کند، انجام دهد، فضیلت شمرده می‌شود.

گزینه‌های ۱ و ۲: انگیزه‌هایی غیر از اطاعت از وجدان اخلاقی مطرح است.
گزینه ۳: انگیزه وی از این کار مشخص نیست.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۱)

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۱

فلاسفه مسلمان می‌گویند اگرچه بشر به فضیلت‌ها فطرتاً علاقه‌مند است و عقل انسان آن‌ها را زیبا و خوب می‌داند، اما انتخاب این فضائل و عمل به آن‌ها چندان هم آسان نیست، زیرا انسان دو دسته تمایلات دارد: ۱) تمایلات مربوط به بُعد مادی و حیوانی، مانند تمایل به ثروت و لذت‌های مادی. ۲) تمایلات مربوط به بُعد روحی و معنوی مانند تمایل به عدالت و سخاوت که تمایلاتی برتر هستند و فضیلت شمرده می‌شوند. علت انجام رذایل اخلاقی این است که اگر میان فضیلت‌ها و منافع و تمایلات مادی و حیوانی انسان تلاقی پیدا می‌شود؛ در چنین شرایطی اگر تمایلات حیوانی و مادی قوی باشند، انسان را به‌سوی خود می‌کشاند و مانع رسیدن او به فضیلت‌ها می‌شوند و حتی او را به‌سوی رذیلت‌ها سوق می‌دهند.

گزینه ۲: اصول اخلاقی از نظر فلاسفه مسلمان توسط انسان ابداع نمی‌شود.
گزینه ۳: چنین ضمانتی وجود ندارد، بلکه تعیین کننده نهایی، اختیار و انتخاب خود انسان است.
گزینه ۴: کاری که عقل آن را فضیلت تشخیص دهد، قطعاً در جهت سعادت انسان نیز هست.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۶)

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۳

قبول امکان خطا به‌طور کلی به‌معنای شکاکیت نیست. شکاکیت یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها.

گزینه ۱: تعامل با جهان خارج از ذهن نشانه باور به این است که واقعیتی بیرون از ذهن وجود دارد و انسان نیز می‌تواند آن را بشناسد، و لذا به تعامل با آن می‌پردازد.
گزینه ۲: شکاک مطلق در مرحله اعتقاد دچار تناقض است، زیرا در حقیقت می‌گوید: «من می‌دانم که هیچ چیزی نمی‌توان دانست» و یا «من شک ندارم که در همه چیز شک دارم». در عمل نیز دچار تناقض است، زیرا در زندگی روزمره با جهان خارج در تعامل است که این رفتار، بدون باور به امکان شناخت قابل توجیه نیست.
گزینه ۴: یکی از نشانه‌های امکان شناخت، توانایی تشخیص خطا و تلاش برای برطرف کردن آن است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۹)

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۱

این دیدگاه اختصاص به ارسطو دارد و مورد قبول افلاطون نیست.

گزینه ۲: هر دو قبول دارند.

گزینه ۳: هیچ کدام قبول ندارند.

گزینه ۴: هر دو قبول دارند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۵)

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۲

سقراط خطاب به مردم آتن می‌گفت: «از گشت و گذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید و به شما یادآوری کنم که ثروت فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید...»

گزینه ۱: او هر روز در شهر به راه می‌افتاد و نزد بازاریان مردم عامی و اعیان و اشراف می‌رفت و با آنان حرف می‌زد و پیوسته درباره مسائل روزمره زندگی می‌اندیشید و با مردم سخن می‌گفت.

گزینه ۳: او همچنین می‌گفت: «من هیچ‌گاه از بیدار ساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی‌ایستم و شما همه‌جا مرا در کنار خود می‌باید. من کسی نیستم که برای پول سخن بگویم یا به خاطر آن لب از گفتار فروبندم. من هم با تهی‌دستان و هم باتوانگران همنشین می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند. این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا برعهده من نهاده است.»

گزینه ۴: براساس کتاب درسی، وی از طریق صفات و آثار خداوند به اثبات او پرداخت، نه از طریق نظم.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۳)

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۴

افلاطون در این تمثیل می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند. ابزار فلسفه نیز عقل محض است.

گزینه ۱: سایه‌های درون غار خیالی و توهمی نیستند، البته اصل واقعیت نیز نیستند.

گزینه ۲: برای رهایی از زندان باید مواجهه با واقعیت، به صورت تدریجی انجام شود.

گزینه ۳: طبیعی است که فرد رها شده، به غار باز گردد و بکوشد تا دیگران را نیز رهایی بخشد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۸)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۴

دکارت هم عقل محض و هم حس محض را معتبر می‌داند، اما کانت اساساً معرفت را حاصل همکاری حس و عقل دانسته و لذا به هیچ‌کدام از معرفت عقلی و معرفت حسی قائل نیست.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: دکارت مخالف با تجربه و علم تجربی نبود و خود او نقش مؤثری در پیشرفت علم در اروپا داشت، به خصوص که او یک ریاضی‌دان بزرگ هم شمرده می‌شد. آنچه وی را از تجربه‌گرایان جدا کرد، قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

گزینه ۲: دکارت به شناخت‌های عقلی قائل است، اما کانت اساساً معرفت عقلی محض را نمی‌پذیرد و آنچه قالب‌های ذهنی می‌داند، معرفت نیستند.

گزینه ۳: داده‌های حسی در ساختارهای ذهنی درک می‌شوند و بدین‌وسیله شناخت از نظر کانت تحقق می‌یابد. در این‌جا بحثی از تجزیه و تحلیل داده‌ها توسط قالب‌های ذهنی نیست.

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۲)

جوابش اینه

براساس یک تقسیم‌بندی کلی، مسائل بخش اصلی فلسفه بنیادی‌تر و مسائل شاخه‌های فلسفه پس از آن قرار دارند. در میان مسائل بخش اصلی فلسفه نیز می‌توان مسائل معرفت‌شناسی را از جهتی بنیادی‌تر از مسائل هستی‌شناسی دانست؛ چون شناخت هستی، فرع بر امکان آن است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: معرفت‌شناسانه است و از اصلی‌ترین و بنیادی‌ترین مسائل معرفت‌شناسی است که به اصل امکان معرفت می‌پردازد.

گزینه ۲: معرفت‌شناسانه است، اما به بحث ابزارهای معرفت (و نه اصل امکان معرفت) مربوط است و لذا به اندازه گزینه ۱ بنیادی نیست.

گزینه ۳: می‌توان آن را به زیبایی‌شناسی یا فلسفه هنر مربوط دانست که از شاخه‌های فلسفه محسوب می‌شوند.

گزینه ۴: پرسشی هستی‌شناسانه است.